

מצוה אחת היא, אם כן כיצד אמר רחמנא שבתקיעה להקהיל את העם רק פלגא דמצוה [חצי מצוה, דהיינו, תקיעה בלי תרועה] עביר, ופלגא השני של המצוה לא עביר! ?

ורבי יהודה: החוה תקיעה אינה מצוה, אלא רק לסימנא בעלמא הוא דאתא, להקהיל את בני ישראל, ואינה "חצי מצוה".

ורבנן: אמנם תקיעה זו רק סימנא הוא, שהרי הקהלת הקהל אינה מצוה, אך ורחמנא שויה מצוה!

שקבע הכתוב למצוה, שכאשר יקהילו את הקהל, יקהילוהו דוקא בתקיעה. ולכן סוברים חכמים שאם מצות תקיעה היא כדברי רבי יהודה, שהיא "תקיעה תרועה תקיעה", ותקיעה אחת בלבד היא רק "חצי מצוה", לא יתכן שהתקיעה להקהיל את הקהל תהיה רק תקיעה ולא תרועה, לפי שהיא חצי מצוה.

ואומרת הגמרא: כמאן אזלא הא דאמר רב כהנא: אין מפסיקים בין תקיעה לתרועה ולא כלום, אלא רק הפסק של "כדי נשימה".

כמאן? — כרבי יהודה, לפי שהוא סובר ששתיהן הן מצוה אחת.

ופרכינן: פשיטא שרק לפי רבי יהודה הסובר שהתקיעה והתרועה מצוה אחת הן אין להפסיק ביניהן. כי לרבנן שתי מצוות הן, ולמה לא יוכל לדעתם להפסיק מעט ביניהן! ?

ואם כן, למה לה לגמרא להשמיענו דבר זה! ?

א-ת ומשנינן: מהו דתימא אפילו כרבנן היא,

ואם ירצה יכול להפסיק הפסקה מועטת, ומה שאמר רב כהנא "אין בין תקיעה לתרועה ולא כלום", כוונתו לומר שגם לרבנן אין להפסיק הפסק מרובה בין התקיעה לתרועה, לפי ששתיהן נצרכות לקיום המצוה, על אף שהן שתי מצוות.

וכל כוונתו של רב כהנא היא רק לאפוקי להוציא מדרבי יוחנן, דאמר: שמע תשע תקיעות שחייב אדם לשמוע בראש השנה מן התורה, אפילו היו הפסקות גדולות בין שמיעתן, שאפילו שמען בתשע שעות ביום — יצא.

לכן קא משמע לן הגמרא שלפי רב כהנא אין לעשות הפסקה אפילו לא מועטת, ודבריו הם רק לפי רבי יהודה.

והוינן בה: ואימא הכי נמי, שרב כהנא אמר זאת גם לרבנן, ולאפוקי מרבי יוחנן! ?

ומשנינן: אם כן, מאי קאמר "ולא כלום", ומשמע שאין לו להפסיק אפילו הפסקה מועטת. והרי כיון שלרבנן התקיעה והתרועה שתי מצוות הן אפשר להפסיק ביניהן קמעא.

שנינו במשנה: ערב שבת שבתוך החג היו תוקעים ארבעים ושמונה תקיעות.

ומונה המשנה בין שאר התקיעות: שלש לשער העליון, ושלוש לשער התחתון, ושלוש על גבי מזבח.

ואילו שלש תקיעות למעלה עשירית — לא קתני.

מתניתין מני — רבי אליעזר בן יעקב היא.

דתניא: שלש תקיעות היו תוקעים בהגיעם

למעלה עשירית.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: שלש תקיעות היו תוקעים על גבי המזבח.

ומוסיפה הברייתא: תנא קמא האומר שתקעו למעלה עשירית — אינו אומר שתקעו על גבי המזבח.

ואילו רבי אליעזר בן יעקב האומר שתקעו על גבי המזבח — אינו אומר שתקעו למעלה עשירית.

מאי טעמא דרבי אליעזר בן יעקב?

כיון דתקע לפתיחת שערים — למעלה עשירית למה לי דתקע? והרי האי מקום המעלה עשירית — לאו שער הוא.

הלכך, לתקוע על גבי המזבח בשעת זקיפת הערבה עדיף.

ורבנן סברי: כיון דתקע כבר למילוי המים, תקיעה נוספת על גבי המזבח למה לי? שהרי תקיעות אלו משום מילוי המים הם ואין להם קשר לזקיפת הערבה.

הלכך, תקיעה למעלה העשירית שהיא לענין מילוי המים עדיף.

ועתה עוסקת הגמרא בתקיעות על קרבנות המוספים, ודנה בענין התקיעה על כמה מוספים הבאים ביום אחד.

כי אתא רבי אחא בר חנינא מדרומא, אייתי מתניתא בידיה: [במדבר י'] "ובני אהרן הכהנים יתקעו בהצצרות".

שאין תלמוד צורך לומר "יתקעו", שהרי כבר נאמר "ותקעתם בהצצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם".

ומה תלמוד לומר "יתקעו"?

הכל לפי המוספין תוקעין.

הוא, רבי אחא, תני לה שנה לברייתא זו, והוא גם אמר לה, ביאר אותה: לומר, שתוקעין על כל מוסף ומוסף תקיעה בפני עצמה.

ומעתה דנה הגמרא בדבריו של רבי אחא, ומתחילה להקשות עליהם:

תנן במשנתנו: ערב שבת שבתוך החג היו שם ארבעים ושמנה.

ואם איתא לדברי רבי רבי אחא שיש לתקוע על כל מוסף, ליתני כך: שבת שבתוך החג — משכחת לה חמשין וחד: שיש לתקוע בה שלש תקיעות נוספות [תקיעה תרועה תקיעה] על מוסף החג מלבד שלשת התקיעות על מוסף השבת.

אמר רבי זירא: אין בשבת שבחג חמישים ואחת תקיעות, לפי שאין תוקעין את שלשת התקיעות לפתיחת שערים בשבת. שאינם מצוה אלא סימן לכהנים וללויים שיבואו לעבודתם במקדש. וכיון שפחתו שלש תקיעות אלו נמצא שגם בשבת שבחג תוקעים רק ארבעים ושמנה תקיעות, על אף שתקעו לשני המוספים, כל אחד בפני עצמו.

אמר תמה רבא בלשון משל: מאן הא דלא חש לקימחא? מי הוא זה שאינו דואג לטחינת קמחו, שטוחן ומוציא סובין ולא איכפת לו. דהיינו, שמרבה דברים שאינם נכונים.

חדא, ד"בכל יום" תנן שתוקעים לפתיחת שערים, כולל שבת.

ועוד, **אי נמי**, גם אם כדברי רבי זירא, שערב שבת שבתוך החג ושבת שבתוך החג כהדרי **נינהו**, שבשניהם תוקעים ארבעים ושמונה תקיעות, עדיין קשה:

ליתני במשנתנו, במקום "ערב שבת שבחג": **שבת שבתוך החג היו שם ארבעים ושמנה**.

דשמעת מינה, בהשמיענו מנין התקיעות של שבת שבתוך החג, **תרתו**:

א. **שמעת מינה** דינו **דרבי אליעזר בן יעקב**, וכדלעיל.

ב. **ושמעת מינה נמי דרבי אחא בר חנינא**.

ואת התקיעות של ערב שבת כבר השמיענו התנא בערב שבת רגיל.

אלא, **אמר רבא**: **לפי שאין תוקעין למילוי מים בשבת**, שהרי מילאו את המים מערב שבת, **דבצרי טובא**. ולכן פוחתות בו התקיעות המרובות שהיו לצורך מילוי המים, וגם התקיעות של ערב שבת, ואינן מגיעות לארבעים ושמונה תקיעות.

ועוד יש להקשות לרבי אחא: **וליתני נמי**: **ראש השנה שחל להיות בשבת**, **דהא איכא** בו **לתלא מוספין**:

מוסף דראש השנה, **מוסף דראש חודש**, **מוסף דשבת**.

ולדבריו, שתוקעים תשע תקיעות על כל קרבן, הרי יש להוסיף בו עשרים ושבע תקיעות על עשרים ואחת התקיעות שבכל יום, וביחד הם ארבעים ושמונה, וישמיענו התנא את דינו של רבי אחא?!?

ומשנינן: **ערב שבת שבתוך החג איצטריך ליה** — **לאשמעינן דרבי אליעזר בן יעקב**.

ופרכינן: **אטו מי קאמר**, האם המקשה שהקשה "וליתני ראש השנה שחל בשבת", הקשה **ליתני הא**, ולא **ליתני הא**!?

ליתני הא וליתני הא, שישנה התנא את שניהם, היתה קושייתו.

ומשנינן: **תנא** את ערב שבת שבתוך החג, **ושייר** את ראש השנה שחל בשבת.

והוינן בה: **מאי שייר** מה עוד שייר התנא, **דהאי שייר**, ששייר זה?!? שהרי התנא נוקט דבר אחד ומשייר את הדומים לו רק אם יש שני דברים משויירים, ולא כאשר משוייר רק דבר אחד, כי אז נוקט התנא את שניהם.

ומשנינן: **שייר ערב הפסח**, שבזמן שחיתת הפסח היו תוקעים עשרים ושבע תקיעות על אמירת ההלל, כאשר כל כת היתה אומרת את ההלל שלש פעמים, והיו תוקעים על כל קריאה וקריאה שלש תקיעות.

ודוחה הגמרא: **אי משום** ששייר גם את **ערב הפסח** — **לאו שיורא הוא**.

כי אפשר לומר **דהא**, כי משנתנו שלא הביאה את ערב פסח, **מני** — **רבי יהודה היא**! ולפיו לא היו בערב פסח עשרים ושבע תקיעות.

דאמר רבי יהודה: **מימיהם של כת שלישית**, **לא הניעה לומר** [תהלים קטז] **"אהבתי כי ישמע ה"**, בקריאת ההלל הראשונה שלה, **מפני שהיו עמה מועטין**. ונמצא שלא תקעו בה על שלש קריאות, ולא היו בה אלא ארבעים ושתיים תקיעות.